

Painehaavariskin tunnistaminen Braden-riskiluokitusmittaria käyttäen, toimintaohjeet luokitustarvion mukaisesti

Laatija(t): Mäntyvaara Päivi, Työryhmä, Tervo-Heikkinen Tarja

Vastuuhlö: Berg Leena

Hyväksyjä: Miettinen Merja

Kuvaus: Kysissä käytössä oleva painehaavariskin tunnistamiseen tarkoitettu arviointimittari (Braden) sekä siihen liittyvät tarkemmat toimintaohjeet kaikkiin painehaavariskiluokkiin liittyen.

TOIMINTAOHJEET

Tee riskin arviointi Braden-riskiluokitusmittaria käyttäen sekä kliinisesti arvioiden heti potilaan saavuttua hoitoon tai viimeistään 8 tunnin kuluessa sairaalaan tulosta. **Uusi arviointi**, jos tilanne muuttuu tai vähintään kerran viikossa.

Toteuta kuntouttavaa työtettä: pyri maksimaaliseen mobilisointiin, pyri saamaan potilas liikkeelle mahdollisuuksien mukaan.

Toteuta aktiivista asentohoitoa vaihtamalla potilaan asentoa säännöllisesti (2 h välein) ja vähentämällä paineelle alttiille kehon alueilla kohdistuvaa painetta. Vältä pitkäaikaista yli 30 asteen kohoasentoa.

Tarkkaile ihon kuntoa päivittäisten pesujen yhteydessä ja hoida ihoa sen vaatimalla tavalla.

Turvaa ihon kuivana pysyminen käyttämällä tarvittavia apuvälineitä (pintakuivat vaipat, kk, cf, rektaaliputki), selvitä ihon kosteuden syy, jos mahdollista.

Minimoi venytys ja kitka (oikeat siirtotekniikat ja apuvälineet).

Suojaa polyuretaanivaahtolevyllä (miel. soft silikoni border) kantapäät, kyynärpäät ja muut **luiset ulokkeet**, jotka altistuvat helposti kitkalle.

Enhkäise hoitovälineistä johtuvat ihon painevauriot (katetrit, drenit, maskit, happiviikset, lastat jne.).

Turvaa riittävä ravinnon ja nesteen saaminen (alle 50 v. vähimmäisnestemäärä 35 ml/kg/vrk ja yli 50 v. 30 ml/kg/vrk). Huomioi **yöpaaston** kesto. **Tee NRS-seula ja toimi** sen antamien ohjeiden mukaisesti.

Huomioi erityisesti ne osa-alueet, joista potilas saa 1 - 2 p.

Erityisryhmät: Tetra- ja paraplegiapotilaat sekä potilaat, joilla on jo painehaava, kuuluvat aina korkeaan/erittäin korkeaan painehaavariskiluokkaan.

PATJAT

Tavallinen laitospatja = vaahtomuovipatja (poistuva tuote KYSissä).

Kerrostettu viskoelastinen/HR-vaahtopatja (= KYSissä 06/2017 alkaen Fysicon Premium-35S), vähintään kaksikerroksinen korkealuokkainen vaahtopatja, jonka päällimmäinen kerros on viskoelastista geelivaahtoa ja pohjakerros on pohjaamista estävää kimmovaahtoa. Potilaan suositeltu maksimipaino 180 kg.

Vaihtuvapaineinen dynaaminen ilmapatja (= vuokratpatjat 6/2017 alkaen Mediteam Oy:n PM211), ei sovellu tuoreelle selkäydinvammapotilaalle ensiaputilanteessa. Potilaan paino 30 - 160kg, maksimi 230 kg. Pikakäyttöohje, ks. liite 3.

Minimipaine patja (= vuokratpatjat 5/2017 alkaen MediMattress Oy:n Carital Optima EZ 420), ei sovellu alaraaja-amputoiduille. Potilaan paino 40 - 200 kg. Pikakäyttöohje, ks. liite 4.

Vuokratpatjat (ks. liite 1) KYSissä kahta eri leveyttä (80 ja 90 cm leveä sänky).

Lähteet

Hoitotyön tutkimussäätiö, Hotus. 2015. Painehaavan ehkäisy ja tunnistaminen aikuispotilaan hoitotyössä. Hoitosuositus. Keskeiset suositukset. (luettu 19.5.2017):

http://www.hotus.fi/system/files/SUOSITUS_PAINEHAAVA_2_10_2015_LINKIT_1.pdf

Joanna Briggs Instituutti (JBI). 2008. Painehaavat - Paineesta aiheutuvien kudonvaurioiden ehkäisy. JBI:n julkaisema tutkimusnäyttöön perustuva hoitosuositus. Vol 12, Issue 2/2008. ISSN: 1329-18. Osoitteessa (luettu 24.5.2017): <http://www.hotus.fi/jbi-fi/suomenkieliset-jbi-suositukset>

NPUAP, EPUAP, PPIIA. 2014. Painehaavojen ehkäisy ja hoito: Tiivistelmä suosituksista. (Luettu 19.5.2017): <http://shhy.fi/site/assets/files/1043/finnish-guideline-jan2016.pdf>

BRADEN painehaavariskin arviointimittari

Tee riskin arviointi heti potilaan saavuttua hoitoon tai viimeistään kahdeksan (8) tunnin kuluessa sairaalaan tulosta. Arvioi riski uudelleen aina, kun potilaan tilanne muuttuu tai vähintään kerran viikossa. Vie arviointitieto hoitokertomukseen (Hoidon tarve: 5327 Ihon rikkoutumisen riski) ja kirjaa riskipisteet hoitotaulukkoon työyksikön käytännön mukaisesti. Jokainen riskitekijä pisteytetään 1-4 p. potilaan voinnin mukaan.

Braden –painehaavariskin arviointimittari löytyy Mirandan Pysyvästiedoista:

6. TERVEYTEEN VAIKUTTAVAT TEKIJÄT

6.5 Painehaavariskin arviointi (BRADEN)

Taulukko 1. Painehaavariskin arviointi, Braden

Luokittelu/ pisteet	1p	2p	3p	4p
Fyysinen aktiivisuus	Vuodepotilas. Ei kykene istumaan edes autettuna.	Istuu ajoittain. Tarvitsee apua istumaan nousussa ja asennonvaihdossa, seisoo tuettuna, pystyy avustettuna ottamaan muutaman askeleen.	Kävelee ajoittain lyhyitä matkoja avustettuna tai itsenäisesti. Enimmäkseen istuu tai on vuoteessa	Kävelevä. Toistuvasti liikkeellä itsenäisesti/apuvälinein
Kyky muuttaa kehon asentoa	Liikuntakyvytön, täysin autettava	Tarvitsee ajoittain apua asennonvaihtoon.	Vaihtaa asentoa lähes omatoimisesti. Muistutettava säännöllisistä asennon vaihtoista	Vaihtaa omatoimisesti asentoa.
Tuntoaisti. Kyky reagoida tarkoituksenmukaisesti paineesta aiheutuvaan epämukavuuteen	Ei reagoi kivuliaaseenkaan ärsykeeseen johtuen alentuneesta tajunnantasosta tai rauhoittavasta lääkityksestä, nelirajahalvaus.	Reagoi vain kovaan kipuun. Ei pysty ilmaistamaan kivun/epämukavuuden tunnetta muuten kuin valittamalla tai on levoton. Sekä esim. hemiplegia, epiduraalinen kivunhoito.	Reagoi suullisiin käskyihin, ei pysty aina ilmaistamaan epämukavuuden tunnetta. Kiputunto osittain rajoittunut.	Reagoi normaalisti. Normaali kiputunto.
Ihon altistuminen venymiselle ja hankaukselle	Ongelma. Autettava asennonvaihdossa, siirrot, nosot, valuu vuoteessa, spastinen, levoton	Mahdollinen ongelma. Ihon ongelmakohdat hankautuvat ajoittain, valuu joskus alaspäin, vaihtaa itse asentoa, tarvitsee apua ajoittain	Tällä hetkellä ei ongelmia. Pystyy liikuttamaan itseään vuoteessa/tuolissa itsenäisesti. Pitää yllä hyvän asennon vuoteessa/tuolissa.	
Ihon altistuminen kosteudelle	Iho on lähes koko ajan kostea hiestä, virtsasta ym.	Iho on usein kostea, muttei kuitenkaan koko päivää.	Iho on ajoittain kostea	Yleensä kuiva iho.
Ravitsemus	Erittäin heikko. Syö 1/3 aterista. Ei kliinisiä täydennysravintojuomia. Nauttii päivittäin liian vähän nesteitä. On ravinnotta, perusnesteet iv. NRS yli 3 p.	Riittämätön. Syö yleensä vain puolet tarjotusta ruuasta. Ottaa satunnaisesti kliinisiä täydennysravintojuomia. Juo liian vähän. NRS 3p.	Tyydyttävä. Syö enemmän kuin puolet annoksesta. Ottaa kliinisiä täydennysravintojuomia. NRS 2 p.	Hyvä. Syö enemmän osan ruuastaan. Normaali ruokahalu. NRS 1 p.

Matala painehaavariski 19 - 23p. Keskisuuri painehaavariski 15 - 18 p.
Korkea painehaavariski 10 - 14 p. Erittäin korkea painehaavariski 6 - 9 p.